

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 24.04.2023

§ 41

Päijät-Hämeen pelastuslaitos kuntayhtymäliikelaitoksen purkaminen

11581/00.00.02.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius p. 044 716 1895

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

- toteaa, että pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023,

- purkaa Päijät-Hämeen pelastuslaitos kuntayhtymäliikelaitoksen 1.1.2023 lukien,

- toteaa, että kuntayhtymäliikelaitoksen irtain omaisuus, lomapalkkavelka, sopimukset ja vastuut siirtyvät hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain mukaisesti,

- toteaa, että kuntayhtymäliikelaitokseen ennen aikaa 1.1.2023 kohdistuvat

saatavat, velat, rahoitusarvopaperit ja rahat/pankkisaamiset jäävät luovuttavalle organisaatiolle sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain mukaisesti

- päättää, että liiton tulee tehdä loppuselvitys kuntayhtymäliikelaitoksen nettovarallisuudesta, kun tilinpäätös 2022 on valmistunut. Kunnille palautetaan loppuselvityksen ylijäämä ja alijäämä laskutetaan kunnilta yhteistoimintasopimuksessa sovitun mukaisesti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 11.04.2023

§ 129

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto

- toteaa, että pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023,

- purkaa Päijät-Hämeen pelastuslaitos kuntayhtymäliikelaitoksen 1.1.2023 lukien,
- toteaa, että kuntayhtymäliikelaitoksen irtain omaisuus, lomapalkkavelka, sopimukset ja vastuut siirtyvät hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain mukaisesti,
- toteaa, että kuntayhtymäliikelaitokseen ennen aikaa 1.1.2023 kohdistuvat saatavat, velat, rahoitusarvopaperit ja rahat/pankkisaamiset jäävät luovuttavalle organisaatiolle sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain mukaisesti
- päättää, että liiton tulee tehdä loppuselitys kuntayhtymäliikelaitoksen nettovarallisuudesta, kun tilinpäätös 2022 on valmistunut. Kunnille palautetaan loppuselityksen ylijäämä ja alijäämä laskutetaan kunnilta yhteistoimintasopimuksessa sovitun mukaisesti."

Perusteluosa

Maakuntavaltuuston 2.12.2022 pöytäkirjanote §19 "Päijät-Hämeen pelastuslaitos kuntayhtymäliikelaitoksen purkaminen":

"Päijät-Hämeen liiton maakuntavaltuusto hyväksyi 18.11.2002 liiton puolesta Päijät-Hämeen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen. Sopimusosapuolina olivat Heinolan, Lahden ja Orimattilan kaupungit sekä Artjärven, Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan, Nastolan, Padasjoen ja Sysmän kunnat.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan alueellisen pelastustoimen hallinnosta vastaa Päijät-Hämeen liitto, jonka ylläpitämä Päijät-Hämeen pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta maakunnan alueella. Pelastustointa hoidetaan liikelaitoksena liiton hyväksymän Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtosäännön ja muiden liiton säännösten mukaisesti. Yhteistoimintasopimuksen mukainen pelastuslaitoksen toiminta alkoi 1.1.2004.

Maksuosuusperusteet muutettiin asukaslukuun perustuvaksi ja litin kunta lisättiin sopimusosapuoleksi yhteistoimintasopimukseen maakuntavaltuuston kokouksessa 3.12.2020.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus

Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Lait tulevat voimaan porrastetusti.

Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021

Pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Laissa pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) säädetään järjestämisvastuusta pelastustoimessa. Lain mukaan hyvinvointialue vastaa pelastustoimen järjestämisestä alueellaan.

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta 616/2021

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta (616/2021) sisältää määräykset pelastustoimen käytössä olevan irtaimen

omaisuuden (23 §), lomapalkkavelan (24 §), sopimusten ja vastuiden siirtymisestä hyvinvointialueelle (25 §) sekä omaisuusjärjestelyjä koskevista kirjauksista kunnan ja hyvinvointialueen kirjanpidossa (42 §).

23 § Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevan irtaimen omaisuuden siirtyminen hyvinvointialueelle ”Hyvinvointialueelle siirtyvät 1 päivänä tammikuuta 2023 sen järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat. ”

Hallituksen esityksen mukaan hyvinvointialueelle siirtyvästä irtaimistosta ei makseta kunnalle korvausta. Irtaimiston poistuminen katetaan kunnan peruspääomaa alentamalla 42 §:n mukaisesti. Pelastuslaitoksella ei ole omassa pääomassa peruspääomaa. Pelastuslaitoksen oma pääoma koostuu edellisten tilikausien sekä tilikauden ylijäämästä ja tätä voidaan ”vastaparina” irtaimiston siirrossa.

24 § Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka ”Hyvinvointialueelle siirtyy 1 päivänä tammikuuta 2023 kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen sekä opiskeluhuollon henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka.”

Sote-uudistuksessa on linjattu, että kunnat eivät erikseen maksa hyvinvointialueille vuoden vaihteessa 2022–2023 erääntyvää lomapalkkavelkaa. Hyvinvointialueet vastaavat lomapalkasta ja vastuu sisältyy hyvinvointialueille siirtyvään rahoitukseen. Pelastuslaitoksen lomapalkkavelkaa ei makseta, vaan velka lisätään omaan pääomaan.

25 § Kuntaa sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen hyvinvointialueelle "Hyvinvointialueelle siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset 1 päivästä tammikuuta 2023, jolleivät hyvinvointialue ja kunta toisin sovi. Jos sopimusta ei ole mahdollista siirtää tai jakaa, kunta tekee 26 §:ssä tarkoitetussa selvityksessä esityksen sopimukseen liittyvän vastuun jakautumisesta.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen hyvinvointialueelle eivät kuitenkaan, jolleivät hyvinvointialue ja kunta toisin sovi, siirry:

- 1) sellaiset toimitilaa koskevat sopimukset, joissa kunta on sitoutunut osoittamaan ostajan tai lunastamaan toimitilan omistukseensa sopimuskauden päätyttyä;
- 2) vahingonkorvausvastuut tai muut sopimuksen päättämisestä seuraavat vastuut sellaisista sopimuksista, jotka kunta tekee tämän lain vahvistamisen jälkeen, mutta ennen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismvastuun siirtymistä hyvinvointialueelle. Jos kunta on toiminut ennen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismvastuun siirtoa joko voimassa olevan lainsäädännön tai kuntaa sitovan sopimuksen vastaisesti, kunta vastaa tästä aiheutuvista seuraamuksista."

42 §

Omaisuusjärjestelyjä koskevat kirjaukset kunnan ja hyvinvointialueen kirjanpidossa "Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitetun irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueisiin kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, jollei kunta toisin päättä.

Hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka kirjataan peruspääomaan.
Hyvinvointialueella omaisuuden ja velkojen siirto kirjataan asianomaisiin omaisuus- ja velkaeriin sekä peruspääomaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut siirrot kirjataan kunnan tilinpäätöksen mukaisilla kirjanpitoarvoilla.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto voi antaa ohjeita ja lausuntoja tämän pykälän soveltamisesta.”

Maakuntavaltuuston ja jäsenkuntien tulee tehdä päätös kuntayhtymäliikelaitoksen purkamisesta ja loppuselvityksen ajankohdasta.”

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Päijät-Hämeen liitto